

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2013
6. volební období

294.

USNESENÍ

výboru pro evropské záležitosti
ze 43. schůze konané dne 28. února 2013

k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2020 "Spokojený život v mezích naší planety" /kód dokumentu 16498/12, KOM(2012) 710 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstka ministra životního prostředí Ing. Vojtěcha Munzara, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Jaroslava Lobkowicze a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Jaroslav Lobkowicz v. r.
zpravodaj výboru

Jan Bauer v. r.
předseda výboru

NÁVRH ROZHODNUTÍ

Návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2020

KOM(2012) 710 v konečném znění, kód Rady 16498/12
Interinstitucionální spis 2012/0337/COD

- **Právní základ:**
Článek 192 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
3. 12. 2012
- **Datum projednání ve VEZ:**
24. 1. 2013 (1. kolo)
- **Procedura:**
Spolurozhodovací.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 20. 12. 2012, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 28. 1. 2013 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady se týká sedmého akčního programu Evropské unie pro životní prostředí (dále jen „7. EAP“), jenž má nastavit směřování evropské politiky životního prostředí do roku 2020. Jedná se o rámcový dokument týkající se životního prostředí, který by měl položit základ politiky životního prostředí v rámci Evropské unie do roku 2020 a tím určit další vývoj pro tuto oblast. Navrhovaný 7. EAP navazuje na akční programy ohledně životního prostředí přijímané od roku 1973. V červenci roku 2012 vypršela platnost předcházejícího tzv. Šestého akčního programu zavedeného prostřednictvím rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1600/2002/ES o šestém akčním programu Společenství pro životní prostředí, na který by měl současný návrh navazovat. Na rozdíl od předchozího programu navrhovaný 7. EAP víceméně nestanovuje cíle týkající se jednotlivých složek a oblastí životního prostředí, ale spíše integruje priority politiky životního prostředí do jiných politik Evropské unie. Cílem 7. EAP je posílení příspěvku politiky životního prostředí k přechodu na nízkouhlíkové hospodářství účinně využívající zdroje, které chrání a zvětšuje přírodní bohatství a zajišťuje zdraví a dobré životní podmínky občanů. Podle návrhu by měl tento program zastřešovat politiku životního prostředí až do roku 2020. Obecným cílem návrhu je dosažení maximálně účinných legislativních i nelegislativních opatření týkajících se životního prostředí a současně zachování maximální konkurenceschopnosti.

- **Obsah a dopad:**

Návrh 7. EAP obsahuje devět základních cílů, které by měly být dosaženy do roku 2020 v oblasti evropské politiky životního prostředí a současně stanovuje základní kroky k jejich dosažení. Navrhovaná ustanovení 7. EAP jsou v souladu se strategií Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst. Návrh rozhodnutí o 7. EAP explicitně stanovuje, že je založen na zásadě „znečišťovatel platí“, zásadě předběžné opatrnosti a prevence a zásadě nápravy znečištění u zdroje. Jedná se o zásady již obsažené v čl. 191 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie, který stanovuje, že *„Politika Unie v oblasti životního prostředí je zaměřena na vysokou úroveň ochrany, přičemž přihlíží k rozdílné situaci v jednotlivých regionech Unie. Je založena na zásadách obezřetnosti a prevence, odvracení ohrožení životního prostředí především u zdroje a na zásadě „znečišťovatel platí“.“*

Vyjmenované cíle jsou dále konkretizovány prostřednictvím přílohy, jež je nazvaná „Spokojený život v mezích naší planety“. V úvodu je obsažen obecný popis stavu životního prostředí, a to včetně úspěchů, jichž již bylo dosaženo a problémů, se kterými se tato oblast v současnosti potýká.

K jednotlivým prioritním cílům, které by měly být dosaženy do roku 2020:

- 1. Chránit, zachovávat a zvětšovat přírodní bohatství Unie**

Navrhovaná opatření zahrnují například:

- zastavení úbytku biologické rozmanitosti, a to prostřednictvím provedení strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti;
- ochranu vodních zdrojů, a to prostřednictvím plného provedení plánu na ochranu vodních zdrojů Evropy;
- zmírnění dopadů znečištění ovzduší na ekosystémy a biologickou rozmanitost na základě dosažení plného souladu s právními předpisy v oblasti kvality ovzduší;
- obhospodařování půdy EU udržitelným způsobem, čehož by mělo být dosaženo zvýšením úsilí o zmírnění eroze půdy a zvýšení obsahu organické hmoty v půdě;
- ochranu lesů a služeb, které poskytují a zvýšení jejich odolnosti vůči změně klimatu a požárům, a to prostřednictvím vytvoření a provedení nové strategie EU v oblasti lesnictví, jež by měla přinést strategičtější přístup k ochraně a zlepšování kvality lesů.

- 2. Přeměnit Unii v zelené a konkurenceschopné nízkouhlíkové hospodářství účinně využívající zdroje**

Navrhovaná opatření zahrnují například, aby:

- EU splnila své cíle v oblasti klimatu a energetiky stanovené pro rok 2020, a to na základě provedení klimatického a energetického balíčku;
- byl snížen dopad průmyslu EU na životní prostředí, a to ve všech hlavních průmyslových odvětvích a aby byly účinněji využívány zdroje. K dosažení uvedeného záměru by mělo dojít například uplatňováním tzv. nejlepších dostupných technik a zvýšením úsilí o inovace;
- došlo ke snížení celkového dopadu výroby a spotřeby na životní prostředí podnícením výzkumného a inovačního úsilí veřejného a soukromého sektoru;
- s odpadem jakožto zdrojem bylo nakládáno bezpečně a aby byla snížena produkce odpadu. V této oblasti je důležité zejména plné provedení stávající legislativy týkající se odpadů;
- se zamezilo nedostatku vody v EU, resp. aby tento nedostatek byl výrazně omezen, čehož může být dosaženo účinnějším hospodařením s vodou.

3. Chránit občany Unie před environmentálními tlaky a riziky ovlivňujícími jejich zdraví a dobré životní podmínky

Navrhovaná opatření zahrnují například:

- zlepšení kvality ovzduší v EU zavedením aktualizované politiky EU v oblasti kvality ovzduší a opatřeními zaměřenými na boj proti znečištění ovzduší u zdroje;
- snížení znečištění hlukem v EU zavedením aktualizované politiky EU v oblasti hluku;
- aby občané měli k dispozici zdravotně nezávadnou pitnou vodu a vodu ke koupání. Tohoto záměru by mělo být dosaženo zvýšením úsilí o provedení stávající legislativy týkající se směrnice o pitné vodě a směrnice o vodách ke koupání;

4. Maximalizovat přínos právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí

Navrhovaná opatření zahrnují například, aby:

- občané měli přístup k informacím týkajícím se provádění předpisů EU v oblasti životního prostředí, a to prostřednictvím vnitrostátních systémů aktivního šíření informací;
- došlo ke zlepšení provádění stávající legislativy v oblasti životního prostředí;
- byla posílena důvěra občanů v právní předpisy EU v oblasti životního prostředí.

5. Zlepšit faktickou základnu pro politiku v oblasti životního prostředí

Navrhovaná opatření zahrnují například, aby:

- došlo k propojení politiky a vědy v oblasti životního prostředí, a to zjednodušením a zmodernizováním sběru, řízení a sdílení údajů a informací o životním prostředí a změně klimatu;
- se zlepšilo porozumění novým rizikům v oblasti životního prostředí a klimatu a aby tato schopnost vyústila k jejich efektivnějšímu hodnocení a řízení. K dosažení tohoto cíle by mělo dojít přijetím systematického přístupu k řízení rizik.

6. Zajistit investice pro politiku v oblasti životního prostředí a klimatu a správně nastavit ceny

Hlavním záměrem v rámci tohoto cíle je, aby bylo cílů politiky v oblasti životního prostředí a klimatu dosaženo nákladově efektivním způsobem a aby byly zaštitěny odpovídajícím financováním. Současně by mělo dojít ke zvýšení finančních prostředků pocházejících ze soukromého sektoru a určených na výdaje týkající se této politiky. Možností k dosažení uvedeného je například usnadnění přístupu k inovačním finančním nástrojům a finančním prostředkům pro ekologické inovace nebo uspíšení ukončování dotací, které škodí životnímu prostředí, zvýšení používání tržních nástrojů, a to včetně zdanění, stanovení cen a účtování poplatků, atd.

7. Zlepšit začlenění problematiky životního prostředí a soudržnost politik

V rámci tohoto cíle je důležité zejména to, aby odvětvové politiky na úrovni jednotlivých členských států EU, jakož i na úrovni EU, byly vytvářeny a prováděny způsobem kompatibilním se životním prostředím a klimatem. Z tohoto důvodu je třeba začlenit všechny podmínky a pobídky související s předmětnou oblastí do politických iniciativ, a to včetně přezkumů a reformů již existujících politik.

8. Posílit udržitelnost měst Unie

Komise navrhuje, aby většina měst v EU prováděla politiku udržitelného územního plánování a projektování měst. Za tímto účelem je zapotřebí zejména vymezit

a dohodnout soubor kritérií pro posuzování environmentální výkonnosti měst s ohledem na ekonomické a sociální dopady.

9. Zvýšit efektivnost Unie při řešení regionálních a celosvětových problémů v oblasti životního prostředí

V rámci tohoto prioritního cíle by mělo dojít k přijetí všeobecně uplatnitelných cílů v oblasti udržitelného rozvoje, které by se měly zaměřit na prioritní oblasti zelené ekonomiky a podporu začlenění v oblasti udržitelného rozvoje. Dále návrh uvádí snahu o efektivnější strukturu OSN pro udržitelný rozvoj posílením programu UNEP v souladu s výsledky summitu Rio+20; posílení dopadů různých zdrojů financování; strategičtější jednání s partnerskými zeměmi, posouzení globálních souvislostí dopadu spotřeby potravinářských a nepotravinářských komodit v EU na životní prostředí a možné reakce na tento dopad atd.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Dle vlády ČR jsou cíle a opatření navržené v projednávaném 7. EAP v souladu s prioritami a opatřeními obsaženými v rámci Státní politiky životního prostředí ČR do roku 2020.

Vláda ČR ve své rámcové pozici uvádí, že pro návazná opatření bude požadovat přesné stanovení zdrojů určených na jejich financování. Považuje za nutné, aby byla posouzena jejich finanční náročnost, a to s ohledem na finanční krizi, a to zejména s ohledem na skutečnost, že část opatření bude mít výrazný vliv na průmysl a další odvětví hospodářství jednotlivých členských států. Vláda ČR uvádí, že splnění všech cílů a opatření do roku 2020 se jeví jako neproveditelné, a proto požaduje, aby došlo ke zvážení, zda nastavovat v současné době nereálné cíle. Návrh rozhodnutí pracuje s termínem indikátorů, přičemž dle rámcové pozice vlády z něho není zřejmé, jak bude v budoucnu vyhodnocován přínos navržených opatření. Z tohoto důvodu by mělo dojít k objasnění této skutečnosti.

Dále má vláda ČR výhrady k některým konkrétním cílům. Uvedené se týká například oblasti nakládání s odpady. Nesouhlas vlády ČR se týká například navrhovaného omezení energetického využívání odpadu nebo zákazu ukládání kompostovatelného materiálu na skládky.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Príslušným výborem pro projednání v Evropském parlamentu byl ustaven výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI), jenž by měl návrh projednat na schůzi dne 24. dubna 2013. Návrhem se bude zabývat také Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE), Výbor pro rybolov (PECH), Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova (AGRI), Výbor pro regionální rozvoj (REGI) a Výbor pro zaměstnanost a sociální věci (EMPL). Návrh byl prozatím zařazen na plénum Evropského parlamentu, jenž by mělo zasedat dne 2. července 2013.

Komise představila návrh rozhodnutí v průběhu zasedání Rady pro životní prostředí, jež se konala dne 17. prosince 2012.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **b e r e n a v ě d o m í** návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady o všeobecném akčním programu Unie pro životní prostředí na období do roku 2020;
2. **b e r e n a v ě d o m í** rámcovou pozici vlády ČR k tomuto návrhu;
3. **p o s t u p u j e** návrh spolu se svým usnesením a rámcovou pozicí vlády pro informaci výboru pro životní prostředí.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Jaroslav Lobkowicz v. r.
zpravodaj výboru

Jan Bauer v. r.
předseda výboru